

תענית ז

גדול יום הגשמים מ-

רבי אבהו	רב יהודה
תחיית המתים	כיום שניתנה בו תורה,
דאילו תחיית המתים לצדיקים, ואילו גשמים - בין לצדיקים בין לרשעים	שנאמר (דברים ל"ב) יערף כמטר זקה' , ואין לקח אלא תורה, שנאמר (משלי ד) כי זקה טוב תתי זכמ תורת' אז תעצבו
ופליגא דרב יוסף, דאמר רב יוסף: מתוך שהיא שקולה כתחיית המתים - קבעוה בתחיית המתים	רבא אמר: יותר מיום שניתנה בו תורה, שנאמר יערף כמטר לקחי מי נתלה במי - הוי אומר: קטן נתלה בגדול.

סתירה בין פסוקים: רבא רמי: כתיב

יערף כמטר זקה'	תפז כטז אמרת'
ואם לאו - עורפהו כמטר וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשית לו סם המות, שנאמר יערף כמטר זקה' , ואין עריפה אלא הריגה, שנאמר (דברים כ"א) וערפו שם את העצה כנחז.	אם תלמיד חכם הגון הוא - כטל כל העוסק בתורה לשמה תורתו נעשית לו סם חיים, שנאמר (משלי ג') על חיים היא זמחזיקים כה ואומר (משלי ג') ופאות תהי זשרק , ואומר (משלי ח') כי מצאי מצא חיים.

הכי אמר רבי יוחנן: מאי דכתיב (דברים כ') **כי האדם על השדה**, וכי אדם עץ שדה הוא? אלא משום דכתיב

(דברים כ') כי מטט תאכל ואתו זא תכרת	אתו תשחית זכרת
אם תלמיד חכם הגון הוא - ממנו תאכל ואתו לא תכרת	ואם לאו - אתו תשחית זכרת

מאמרים על החשיבות של למידה עם שניים:

רבי חמא ברבי חנינא	כרפז ככרפז יחה , לומר לך: מה ברזל זה, אחד מחדד את חברו - אף שני תלמידי חכמים מחדדין זה את זה בהלכה
רבה בר בר חנה	למה נמשלו דברי תורה כאש, שנאמר (ירמיהו כ"ג) הזא כה זכרי כאש נאם ה' , לומר לך: מה אש אינו דולק יחיד - אף דברי תורה אין מתקיימין ביחיד
רבי יוסי בר חנינא	מאי דכתיב (ירמיהו כ') חרכ אז הכפים ונאזו - חרב על שונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקין בד בבד בתורה, ולא עוד אלא שמטפשין, שנאמר ונאלו, ולא עוד אלא שחוטאין: כתיב הכא ונאזו וכתיב התם (במדבר י"ב) אשר טאזט ואשר טכאט , ואיבעית אימא מהכא: (ישעיהו י"ט) טאזו שרי זען ונאז' התעו את מצרים.
רב נחמן בר יצחק	למה נמשלו דברי תורה כעץ, שנאמר (משלי ג') על חיים היא זמחזיקים כה , לומר לך: מה עץ קטן מדליק את הגדול - אף תלמידי חכמים, קטנים מחדדים את הגדולים. והיינו דאמר רבי חנינא: הרבה למדתי מרבתי ומחבירי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולן

זקראת צמא התיו מים	הוי כל צמא זכו זמים
אם תלמיד הגון הוא - לקראת צמא התיו מים	ואי לא - הוי כל צמא לכו למים.
זפוז מעינת' חזבה	הוי זק זכב

דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה

רבי חנינא בר אידי	רבי אושעיא
למה נמשלו דברי תורה למים, דכתיב הוי כל צמא זכו זמים - לומר לך: מה מים מניחין מקום גבוה והולכין למקום נמוך, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה	למה נמשלו דברי תורה לשלשה משקין הללו: במים, וביין, ובחלב. דכתיב הוי כל צמא זכו זמים , וכתיב (ישעיהו נ"ה) זכו שכו ונאזו זכו שכו כזא כסל ונאזו מחי יין וחזב , לומר לך: מה שלשה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבכלים, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה.
	דבר אחר: מה שלשה משקין הללו אין נפסלין אלא בהיסח הדעת, אף דברי תורה - אין משתכחין אלא בהיסח הדעת.

אמר רבי חמא ברבי חנינא	רב אושעיא
גדול יום הגשמים כיום שנבראו שמים וארץ, שנאמר (ישעיהו מ"ה) הרעִפוּ שָׁמַיִם מַמְעַל וְשַׁחֲקוּיִם יַצְלוּ צִדְקַתְּכֶם אֶרֶץ וַיִּפְּרוּ יַעַץ וְצִדְקָה תִצְמַח יַחַד אִנִּי ה' כְּרֹאתִי. בְּרֵאתִים לֹא נֹאמַר, אֲלֵא בְּרֵאתִיו	גדול יום הגשמים, שאפילו ישועה פרה ורבה בו, שנאמר תִּפְתַּח אֶרֶץ וַיִּפְּרוּ יַעַץ

אין הגשמים יורדים אלא אם כן נמחלו עונותיהן של ישראל

רבי תנחום בר חנילאי	זעירי מדיהבת
שנאמר (תהלים פ"ה) וְצִית ה' אֶרְצְךָ שֶׁכֶת שֶׁכֶת יַעֲקֹב נִשְׂאת עֹן עַמְּךָ כִּסִּית כָּל חַטָּאתַם סָלוּ.	(מלכים א' ח') וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשְּׁמַיִם וְסִלַּחְתָּ דַּחְטָאת וְאוֹ'

אין הגשמים נעצרין אלא אם כן נתחייבו שונאיהן של ישראל כליה

רבי תנחום בריה דרבי חיאי איש כפר עכו	זעירי מדיהבת
שנאמר (איוב כ"ד) צִיָּה זֵם חַם יַצְלוּ מִיַּי שָׁלֵג סֹאף חֲטָאוּ	(דברים י"א) וְעֲצַר אֶת הַשְּׁמַיִם וְאִכְבַּדְתָּ מַהְרֵה

אין הגשמים נעצרין אלא בשביל

רבי חסדא	רבי שמעון בן פזי	רב סלא אמר רב המנונא	רב קטינא	רבי אמי
ביטול תרומות ומעשרות	מספרי לשון הרע	עזי פנים	ביטול תורה	בעון גזל
שנאמר צִיָּה זֵם חַם יַצְלוּ מִיַּי שָׁלֵג. מאי משמע? - תנא דבי רבי ישמעאל: בשביל דברים שצויתי אתכם בימות החמה ולא עשיתם - יגזלו מכם מימי שלג בימות הגשמים	(משלי כ"ה) רוח צִפּוֹן תְּחַלֵּץ זֵם וּפְנִים נִפְעָמִים לְשׁוֹן סִתְּרִי	(ירמיהו ג') וַיִּמְנְעוּ רֹכְבֵי מַדְבָּר לְאוֹר הַיָּם וּמִצְחַן אִשֶׁה זֹנֵה הָיָה צֶדֶק וְאוֹ'	כַּעֲצָדִים יֵמֶךְ הַמִּקְרָה בשביל עצלות שהיה בישראל שלא עסקו בתורה נעשה שונאו של הקדוש ברוך הוא מך, ואין מך אלא עני	(איוב ל"ו) עַל כְּפִיִּם כֹּסֶה אֹר - בַּעוֹן כְּפִים כֹּסֶה אֹר

עזות פנים

רב סלא אמר רב המנונא	רב נחמן	רבה בר רב הונא	רב נחמן בר יצחק
כל אדם שיש לו עזות פנים סוף נכשל בעבירה, שנאמר וּמִצְחַן אִשֶׁה זֹנֵה הָיָה צֶדֶק.	בידוע שנכשל בעבירה, שנאמר הָיָה צֶדֶק ולא נאמר יהיה לך	כל אדם שיש לו עזות פנים מותר לקרותו רשע, שנאמר +משלי כ"א+ העז איש רשע בפניו.	מותר לשנאותו, שנאמר (קהלת ח') וְעַל פְּנֵי יִשְׂנֵא, אֵל תִּקְרִי יִשְׂנֵא אֵלֹא יִשְׂנֵא